

TAOTLUSVORM

Toetuse taotleja	
1. Nimi	Sihtasutus Koeru Hooldekeskus
2. Registrikood	90008347
3. Juriidiline aadress	Järva maakond, Järva vald, Koeru alevik, Ida tn 2, 73001
4. Kohandatava hoolekandeesutuse tegutsemiskoht (juhul, kui erineb juriidilisest aadressist.	
5. Postiaadress	Järva maakond, Järva vald, Koeru alevik, Ida tn 2, 73001
6. Arvelduskonto (IBAN), viitenumber ja pank	RAHANDUSMINISTEERIUM SEB EE891010220034796011 SW EE932200221023778606 viitenumber 3500078791
7. Esindaja nimi ja ametikoht	Terje Teder, juhatuse liige

*Toetuse saaja nimi ja arvelduskonto omaniku nimi peavad olema samad.

Projekti kontaktisik	
8. Nimi	Terje Teder
9. Telefon	55508744
10. E-posti aadress	terje@koeruhk.ee

11. Toetuse kasutamise ajavahemik	01.07.2019 – 31.12.2020
12. Projekti üldmaksumus	
	€ 760,000.-
13. Sotsiaalministeeriumilt taotletav summa	
	€ 500,000.-
14. Omafinantseeringu summa	
	€ 260,000.-

Taotlusvormile lisatakse järgmised dokumendid:

<ul style="list-style-type: none">
• Projekti tulude-kulude eelarve Eelarve kohustuslikud osad: tulude veerus Sotsiaalministeeriumilt taotletav summa, omafinantseeringu summa; kulude veerus tegevuste ja kulude nimetused, kulu maht, summad kulugruppide kaupa ja projekti üldmaksumus.
• Projekti kirjeldus Kohustuslikud osad: projekti sisuline kokkuvõte, eesmärgid, projekti oodatavad ja mõõdetavad tulemused, kavandatud tegevused ajalisel järjestuses.
• Garantiikiri omaosaluse katmise kohta Kui taotleja omafinantseeringu kannab kolmas isik (nt KOVi kinnituskiri juhul, kui taotlejaks on KOVi asutatud või osalusega hoolekandeadus ja omaosaluse kohustuse võtab üle KOV).
• Kinnituskiri Kui hoone ei kuulu taotlejale, on vajalik ka hoone omaniku kirjalik nõusolek kohanduse tegemiseks.

Käesolevaga kinnitan taotlejana, et:

1) taotleja suhtes ei ole algatatud pankroti- või likvideerimismenetlust, ta ei ole sundlõpetamisel ning tal puuduvad maksuvõlad, mis on suurem kui 100 eurot, või see on ajatatud;

2) toetuse saamisel eraldatud toetust kasutatakse sihipäraselt ja otstarbekalt taotluses sätestatud eesmärkide täitmiseks;

3) taotluses esitatud andmed on täielikud ja õiged;

4) taotleja on tutvunud isikuandmete kaitse seadusega ja Andmekaitse Inspektsiooni infomaterjalidega sellises ulatuses, mis on vajalik isikuandmete õiguspäraseks kogumiseks, salvestamiseks ja töötlemiseks käesoleva projekti raames teostatavate kohanduste tegemisel ja rakendamisel.

Toetuse taotleja esindaja nimi, seos taotlejaga	Allkiri (allkirjastatakse digitaalselt)	Kuupäev
Terje Teder, juhatuse liige		

NB! Taotluse allkirjastamisega annab toetuse taotleja nõusoleku, et otsus toetuse andmise või sellest keeldumise kohta tehakse talle teatavaks e-posti teel.

PROJEKTI TULUDE-KULUDE EELARVE

Eelarve kohustuslikud osad: **tulude veerus** Sotsiaalministeeriumilt taotletav summa, omafinantseeringu summa; **kulude veerus** tegevuste ja kulude nimetused, kulu maht, summad kulugruppide kaupa ja projekti üldmaksumus

KULUD		
Kulu nimetus	Hulk	Summa
Projekti juhtimise kulud	1	43330,40
sh töötasud 2019		2112,11
sh maksud 2019		713,89
sh koolitus- ja lähetuskulud 2019		870,00
Sh 2020 projekti juhtimise töötasud koos maksudega		38304,-
Sh IT ja sidekulud		326,88
Sh projekti juhi koolitus- ja lähetuskulud 2020		1003,52
Arenduskeskuse projekteerimistööd ja ehitusjärelvalve		149 808,00
sh projekteerimise eeltööd 2019 (möödistused)		7920,00
sh projekteerimistööd 2019		41 850,00
sh projekteerimistööd 2020 koos projekti juhi ehituse ajal		93 150,00
sh Ehitusjärelvalve		6888,00
Arenduskeskuse ruumide ehitus- ja renoveerimistööd ning sisustamine	730 m2	566861,60

TULUD		
Tulu liik (finantseerijate kaupa)	Taotletav summa	Eraldatud summa
Sotsiaalministeerium	500000,00	
Omafinantseering	X	260 000,00

KULUD KOKKU	€ 760 000,00
TULUD KOKKU	€ 760 000,00

PROJEKTI KIRJELDUS

1. PROJEKTI SISULINE KOKKUVÕTE

1.1. Kirjeldada projekti vajalikkust

TAUST JA HETKEOLUKORD

Eestis oli 2018. aastal hinnanguliselt 22 942 dementsusega inimest, mis on 1,74 protsenti Eesti elanikkonnast – teave tuleneb *Alzheimer Europe*'i 2019. aasta aastaraamatust “Hinnates dementsuse levimust Euroopas”. Hinnatakse, et 2050. aastaks dementsusega inimeste arv Eestis kahekordistub, kasvades hinnanguliselt 35 394 inimeseni, moodustades 3,06 protsenti rahvastikust.¹

Tahe muuta dementsusega inimeste ja nende lähedaste elu Eestis inimväärseks tõi kaasa MTÜ Elu Dementsusega on asutamise 2016. aastal. MTÜ Elu Dementsusega visiooniks on tagada kõigile dementsussündroomiga inimestele ja nende lähedastele inimväärne elu Eestis: dementsussõbralikum Eesti aastaks 2020.²

2017. a. kirjeldas Hanna-Liisa Mõtus oma magistritöös „Dementsusega inimesi ja nende lähedasi toetav keskkond“, et dementsusega inimesed vajavad teistsugust abistamismetoodikat, kui see, mida võimaldavad erihooldekandeteenused. Hooldekodudes piirdatakse inimeste elementaarsete vajaduste katmisega ning ei pakuta dementsusega inimesele vajalikke teenuseid. Vastav personal tuleb spetsiaalselt välja õpetada. Antud teenus peab olema kättesaadav ka sügavama dementsuse korral. Dementsusega inimene vajab haiguse süvenemisel järjest suurenevat hooldust ja kõrvalabi sh hooldekandetasutuses. Selleks, et inimese elukvaliteet võimalikult pikaajaliselt säiliks, tuleb füüsilise ja sotsiaalse elukeskkonna loomisel arvesse võtta haigusega kaasnevaid eripärasid ja kohandada ka hooldekandetasutuses dementsusega inimese vajadustest lähtuv, võimalikult iseseisvust toetav ning väarikat elu võimaldav keskkond.³

Sotsiaalministeeriumi tellimusel viis MTÜ Elu Dementsusega 2018. a. läbi 10 Eesti hooldekodu füüsilise keskkonna ekspertanalüüsi, hinnates hooldekodude valmisolekut ja füüsilise ning psühhosotsiaalse keskkonna sobivust dementsusega inimestele. Analüüsi tulemuste põhjal antakse soovitusi keskkonna kohandamiseks, sh soovitataks kaaluda dementsusega inimestele spetsialiseerunud kaitstud osakonna loomist, mis oma keskkonna, personali mahu ja kompetentsi osas on vastavuses eritählepanu nõudvate vajadustega, toetades samas dementsusega inimese väarikust ning pakkudes talle igakülgset võimalust tegevusteks ja „kodusarnaseks“ eluks.⁴

7.09.2018 allkirjastasid sotsiaalministeerium, MTÜ Elu Dementsusega, SA Viljandi haigla, SA EELK Tallinna Diakooniahaigla ja Tartu Tervishoiu Kõrgkool koostöölepingu Dementsuse Kompetentsikeskuse asutamiseks.⁵ Dementsuse Kompetentsikeskuse (DKK) loomine on suuremamahuline projekt kestusega kuni 31.detsember 2021.aasta, mille

¹ Tuur, M. (2020). Eestis on üle 22 tuhande dementsusega inimese. <https://eludementsusega.ee/eestis-on-ule-22-tuhande-dementsusega-inimese/> (20.02.2020); Dementia in Europe Yearbook 2019. Estimating the prevalence of dementia in Europe: p.36 Estonia: <https://www.alzheimer-europe.org/Publications/Dementia-in-Europe-Yearbooks> (20.02.2020)

² Elu Dementsusega: Strateegia ja visioon <https://eludementsusega.ee/strateegia-ja-visioon/> (20.02.2020)

³ Mõtus, H.-L. Magistr töö (2017). Ojari, A., Kaasik, M. (juh) Dementsusega inimesi ja nende lähedasi toetav keskkond, Eesti Kunstiakadeemia.

⁴ Heinmets, H.-S., Rull, M., Varik, M., Niilo, L., Bachmann, T., Sild, M. (2018). Hooldekandetasutuses dementsusega inimeste füüsilise keskkonna kohandamise ekspertanalüüs. MTÜ Elu Dementsusega.

http://media.voog.com/0000/0042/3679/files/Ekspertanalyyys_fyysilise_keskkonna_kohandamiseks_EluDementsusega2018.pdf (20.02.2020)

⁵ Randver, R., Rull, M., Bachmann, T. (2019). Sotsiaaltöö korraldus. Dementsus – meie kõigi ühine väljakutse. *Sotsiaaltöö nr 1, 2019*. https://tai.ee/images/Sotsiaaltoonr1_2019_Randver_Rull_Bachman.pdf.

juhtpartneriks on MTÜ Elu Dementsusega.⁶ Dementsuse Kompetentsikeskuse ülesanne on sihtrühmaga töötavate spetsialistide pädevuse parandamine, sh koolituskavade, koolitusmaterjalide, teabe- ja juhendmaterjalide, spetsialistide tööks vajalike õppematerjalide välja töötamine või välja töötamises osalemine ja kättesaadavaks tegemine, koolituste korraldamine dementsusega inimeste hoolduspõhimõtete rakendamisel jms. DKK tegevus põhineb haridus-, teadus- ja arendusasutuste, tervishoiu-, hoolekande- ning tugiteenust pakkuvate asutuste ja avaliku sektori vahelisel koostööl ning DKK tegeleb terve valdkonna arendamisega.⁷

2019.a. koostas DKK Sotsiaalministeeriumi tellimisel eksperte kaasates kontseptsiooni „Innovaatiline maja dementsusega inimestele“, mille sissejuhatuses tõdetakse, et 2018. aastal elas Eestis 82-s üldhooldusteenust pakkuvas asutuses 898 dementsuse diagnoosiga isikut (Eestis on kokku 166 üldhooldekodu). Suure osa hoolekodude füüsiline keskkond, töötajate pädevus ja arv ei toeta dementsussündroomiga inimeste hooldust. Kontseptsioonis kirjeldatakse, missugune võiks olla parimaid praktikaid järgiv hooldekodu dementsussündroomiga inimestele.⁸

3.12.2019. a. toimus Sotsiaalministeeriumi, SA Koeru Hooldekeskuse ja Dementsuse Kompetentsikeskuse kohtumine, milles kavandati visioonina Sihtasutus Koeru Hooldekeskuse baasil luua innovaatiline eakate kodu, mis lisaks oma tavapärasele tegevusele oleks dementsusega inimestele pakutavate hooldusteenuste arenduskeskuseks.⁹ Sotsiaalministeerium ja SA Koeru Hooldekeskus allkirjastasid Ühiste kavatsuste protokoll, mille eesmärgiks on kirjeldada Poolte ootusi Sihtasutus Koeru Hooldekeskuse baasil innovaatilise eakate kodu loomisel uudsete abitehnoloogiate, teenuste ja teenuseosutamise meetodikate kasutuselevõtu võimaldamiseks.

LÄHTEÜLESANNE JA PROJEKTI EESMÄRGID

Sihtasutuse Koeru Hooldekeskus baasil soovime 2020-2021.a. teha ümberehituse tulemusena innovaatilise eakate kodu, mis on ka õppe- ja arenduskeskuseks (edaspidi Arenduskeskus).

Arenduskeskuse loomise eesmärgiks on tõsta Eestis teadlikkust ja kompetentsi dementsussõbraliku hoolduse pakkumisel ja keskkonna kohandamisel. Samuti on eesmärk laiendada hea praktika rakendamist teistele Eesti Vabariigis dementsusega inimestele teenuseid osutavatele ettevõtetele, kohalikele omavalitsustele jt valdkonnaga seotud osapooltele.

Arenduskeskus tutvustab, testib ja arendab uudseid teenuseid ja lahendusi dementsusega inimeste sihtrühmale ning on keskne valdkonna koolitus- ja praktikabaas, kujundades dementsussõbraliku keskkonna ja olles koos Dementsuse kompetentsikeskusega üleriigiliselt valdkondliku võrgustiku keskmeks. Arenduskeskus kannab endas arenduse, piloteerimise ja teenuse osutamise keskuse rolli, mis loob head näidispraktikat kaasaegsest ja innovaatilisi lahendusi kasutavast teenusekohast ning toetab teenuste arengut uudsete meetodikate ja lahenduste kasutusele võtmise abil dementsuse diagnoosiga inimestele suunatud hoolekandeteenustel.⁹

⁶ Elu Dementsusega: Projektid <https://eludementsusega.ee/meist/projektid/> (20.02.2020) □HYPERLINK

"<https://eludementsusega.ee/meist/projektid/>"

⁷ Elu Dementsusega: Dementsuse Kompetentsikeskus <https://eludementsusega.ee/dementsuse-kompetentsikeskus-2/> (20.02.2020)

⁸ Dementsuse Kompetentsikeskus (2019). Innovaatiline maja dementsusega inimestele – kontseptsioon.

⁹ Ühiste kavatsuste protokoll, Sotsiaalministeerium 1.1-5/1019-1 03.12.2019.

Arenduskeskus on sammuks innovaatilise eakate kodu suunas. Arengustrateegias aastateks 2020-2030 on Sihtasutuse Koeru Hooldekeskus visiooniks olla uuenev ja inspireeriv hoolekande- ja tervishoiuteenuste osutaja ning juhtiv dementsuse valdkonna hoolekandeteenuste arenduskeskus Eestis.¹⁰

Arenduskeskuse loomise eesmärgiks ei ole tulu teenimine vaid Ühiste kavatsuste protokollis seatud eesmärkide elluviimine:

- kujundatakse dementsusega inimestele sobiv füüsiline ja sotsiaalne keskkond, et olla olemasoleva dementsusvaldkonna võrgustiku keskmeks, tehes aktiivselt koostööd dementsuse teemaga seotud partneritega (sh MTÜ Elu Dementsusega, Dementsuse Kompetentsikeskus, teised teenuseosutajad ja tehnoloogilisi abivahendeid arendavad, tootvad või müüvad ettevõtted, ülikoolid jt);
- katsetatakse ja arendatakse Eesti jaoks uudseid valdkonna teenuseosutamise meetodikaid (sh teenuste sisuline arendamine) et pakkuda lahendusi dementsusega inimeste heaolu ja igapäevase toimetuleku parandamiseks ja säilitamiseks;
- koostöös partneritega katsetatakse ja arendatakse valdkonna häid praktikaid, tehnoloogilisi lahendusi ja nende kasutatavust;
- tagatakse teadmiste ja info jagamine teistele samas valdkonnas tegutsevatele ettevõtetele, kohalikele omavalitsustele jt valdkonnaga seotud osapooltele.

Arenduskeskuse asukoht Kesk-Eestis tagab ligipääsetavuse: Olemas rongiliiklus Tartu-Tallinna liinil (peatus Rakke), regulaarne ühistransport Rakke-Koeru vahel. Arenduskeskuse loomine tõstab regionaalset kuvandit ning võimaldab tagada ja juurde luua töökohti (koolitus, hooldus, arendus).

Arenduskeskuse loomist toetavad Sihtasutus Koeru Hooldekeskus ruumide ja spetsialistidega, sihtasutus tagab baasi ka kogukonnale pakutavate ja intervallteenuste kui ka vajalike lisateenuste väljaarendamiseks ning osutamiseks (praktikakohad ja stažeerimisbaas, majutus õppijatele ja praktikantidele, toitlustus, transport, õendusabi).

Arenduskeskuse oluliseks tegevussuunaks on **koostöös dementsuse kompetentsikeskusega ka uudsete lahenduste arendamine ja juurutamine dementsusega inimeste hoolekande valdkonnas**. Siia hulka kuulub digitehnoloogiliste lahenduste tutvustamine potentsiaalsetele koostööpartnerile väljapaneku (demotuba) baasil. Demotoas esitletakse dementsussündroomiga inimestele mõeldud abivahendeid (nii asutuses kui kodus kasutamiseks)¹¹, uuemaid tehnoloogiaid, tutvustatakse teraapiavõimalusi jms.

Sihtrühm (kasusaajad) – dementsusega inimesed ja nende lähedased, hooldustöötajad (sh kodus elamist toetavaid teenust vahetult pakkuvad isikud), sotsiaaltöötajad kohalikes omavalitsustes, eakate päevakeskuste töötajad, õendustöötajad, arstid, vabatahtlikud, väljaspool kodu osutatava üldhooldusteenuse ja erihoolekandeteenuste osutajad, Sotsiaalkindlustusameti ja Töötukassa klienditeenindajad/ juhtumikorraldajad, politseinikud, päästetöötajad jpt. Samuti eakate huvikaitseühendused ja kogukondlikud organisatsioonid ning kutseõppurid (hooldustöö, meditsiini jm seotud erialadel).

¹⁰ Sihtasutus Koeru Hooldekeskus. Arengustrateegia aastateks 2020-2030

¹¹ Dementia Circle: <https://www.dementiacircle.org/>

2. PROJEKTI EESMÄRGID

2.1. Tehtavate kohanduste kirjeldus

EESMÄRGI SAAVUTAMISEKS TEHTAVAD TEGEVUSED

Üldeesmärk on kujundada innovaatiline eakate kodu, mis lisaks tavapärastele teenustele pakumisele, on dementsusega inimestele pakutavate hooldus-, õendus- ja vajaminevate täiendavate integreeritud teenuste õppe- ja arenduskeskuseks riigis.

Selle eesmärgi ellu viimiseks:

Renoveeritakse ja kujundatakse arenduskeskuseks, praktikabaasiks ja koolitamiseks sobiv füüsiline ja sotsiaalne keskkond - see loob tingimused sobivaks praktika- ja õppebaasiks tudengitele ja valdkonna spetsialistidele, kellel on seeläbi võimalus oma teadmisi ja kogemusi dementsusega inimestega toimetuleku ja heaolu toetamisel tõsta.

Hooldekeskuses remonditakse ja kohandatakse arenduskeskuseks sobivad ruumid, selle käigus hoone C-korpus ühendatakse 2019. aastal valminud dementsusega inimeste teenuseüksuse ruumidega. Teenuseüksus arenduskeskuse osana on vajalik, et ühelt poolt saaks katsetada ja võrrelda erinevaid innovaatilisi lahendusi ja seadmeid ning abivahendeid. Teisalt, et teenusel oleks võimalikult erineva toimetulekutasemega kliente, mis annaks võimaluse praktikantidele ja stažööridele saada mitmekülgset kogemust. Eraldi disainitakse ja sisustatakse **demotuba** (vt Sisutegevused).

Arenduskeskuses on tagatud igakülgne ligipääsetavus, nt lift ja kaldteed. Ruumide sisustamisel arvestatakse sihtgrupi vajadustega.

SISUTEGEVUSED (peale füüsilise keskkonna rajamist)

Arenduskeskuses katsetatakse ja arendatakse Eesti jaoks uudseid valdkonna teenuseosutamise metoodikaid (sh teenuste sisuline arendamine), et pakkuda lahendusi dementsusega inimeste heaolu ja igapäevase toimetuleku parandamiseks ja säilitamiseks

Hooldekeskuse renoveeritud ruumides viiakse läbi õppepraktikat. Eraldi disainitakse ja sisustatakse **demotuba**. Demotoas on kohandatud füüsiline keskkond tähendusrikaste ja võimetekohaste tegevuste läbiviimiseks, mida toetavad erinevad uudsed tooted (sh abitehnoloogiad) ning inimesekeskne hoolekandeteenus. Demotuba disainitakse ja sisustatakse dementsusega inimeste vajadusi arvestades. Demotoa mööbel disainitakse ja valmistatakse koostöös Võrumaa Kutsehariduskeskuse Puidutöötlemise ja mööblitootmise kompetentsikeskusega TSENTER, arvestades dementsusega inimeste vajadusi (nt ümarad ääred, kontrastid, valgustus, lihtsus). Demotoa sisustamisel toimub koostöö lisaks Tsenterile veel Tartu Tervishoiu Kõrgkooliga jt. Hooldekodu saab võimalikuks testikeskkonnaks uutele mööbli- ja sisustustoodetele. Kasutusele soovitakse võtta simulatsioonikomplekt, millesse kuulub eaka nägemise, kuulmise, liikumise häirete simulatsioon, et kogukonnaliige, hooldaja vm saaks tunnetada, mida kogeb dementsusega vm häirega eakas inimene.

Soetatakse teraapiavahendeid spetsialistide õpetamiseks teraapiliste lahenduste kasutamisel (nt aroomiteraapiaks difuuserid, muusikateraapiaks muusikakeskus, tegevusteraapia vahendid sh LOTCA-test jms). Erinevate teraapiate rakendamine toetab oluliselt iseseisva toimetuleku säilimist, meelerahu ja stabiilsuse säilitamist.

Kasutusele võetakse keskkonnakohandusi, mida saavad rakendada nii spetsialistid kui koduhooldajad: selge ja mõistetav (Viitade, kontrastide ja siltide süsteem, valgustus),

stimuleeriv (seinakleebised). Viitade, kontrastide ja siltide süsteem vähendab dementsusega kaasnevaid meelepetteid ja luulumõtteid ning toetab iseseisvust. Kontrastsed toonid ja suured sildid ning märgistused aitavad orienteeruda ning tunda end iseseisvamana. Tutvustatakse Everon vms turvasüsteemi. Kasutusele võetakse projektor/ arvutisüsteem/ virtuaalreaalsuse seadmed – minevikust tuttava keskkonna projekteerimiseks, simulatsiooniks jms.

Ettevõtetele ja/või haridus- ja teadusasutustele on võimalus Arenduskeskuses piloteerida dementsusega inimestele suunatud uudseid tooteid (ja teenuseid), mille kasutuspotentsiaal ulatub üle Eesti.

Füüsilise keskkonna rajamise tulemusena tagatakse teadmiste ja info jagamine teistele Eestis samas valdkonnas tegutsevatele ettevõtetele, kohalikele omavalitsustele jt valdkonnaga seotud osapooltele (Koolituskeskuse välja arendamine olemasolevate ruumide ümberkohandamise teel)

Peale käesoleva projekti abil füüsilise keskkonna rajamist korraldatakse koolitusi valdkonna spetsialistidele ja tagatakse stažeerimis- ja praktikavõimalus.

Koolituskeskus sisaldab õpperuume (sh saal 150 kohaga) ja demotuba ning klientide eluüksust, milles demonstreeritakse dementsus-sõbralikku füüsilist keskkonda (sh ohutus, nähtavus, värvikontrastid jms).

Koostöös Dementsuse kompetentsikeskusega (DKK) töötatakse välja erinevatele sihtrühmadele koolituskavad ja pakutakse koolitusi. Seejuures on arenduskeskus praktika- ja õppebaasiks üliõpilastele, kutseõppe õpilastele ja pakub stažeerimisvõimalust valdkonna spetsialistidele; DKK kaardistab koolitusvajaduse, nõustab koolituste sisu loomisel ja koolituskavade koostamisel ning kiidab koolituse heaks (annab enne koolitust kooskõlastuse).

Õpe toimub täienduskoolitusena seminaride ja praktikumide vormis ning tööpraktikana valdkonna praktikantidele (üliõpilastele/õpilastele).

Koolitusi pakutakse kahele sihtrühmale:

- 1) teenust dementsusega inimestele vahetult osutatavatele või teenuseid korraldatavatele spetsialistidele (seejuures on arenduskeskus praktika- ja õppebaasiks ka õppuritele);
- 2) dementsusega inimestega kokkupuutuvatele lähedastele, kogukonnaliikmetele jt

Maht:

Spetsialistidele täienduskoolitus: kuni 60 akadeemilist tundi (Moodulid: erinevad teenused dementsusega inimestele, abivahendid, dementsussõbralik keskkond, jms)

Lähedastele ja kogukonnaliikmetele: 4-8 akadeemilist tundi (Moodulid: seminarid dementsuse sündroomi tutvustamiseks, abivahendite tutvustamine, toimetulek jms)

Ollakse olemasoleva dementsusvaldkonna võrgustiku üheks liikmeks, põhisuunaga teadmiste jagamisele teistele teenuseosutajatele tehes aktiivselt koostööd dementsuse teemaga seotud partneritega (sh MTÜ Elu Dementsusega, Dementsuse Kompetentsikeskus, Eesti Vabariigi kohalikud omavalitsused, teised teenuseosutajad ja tehnoloogilisi abivahendeid arendavad, tootvad või müüvad ettevõtted ja ülikoolid, tervishoiu- ja hoolekandetasutused jt valdkondlikud organisatsioonid nii Eestis kui välisriikides).

Tegevusressurss: Võrgustiku loomine uudsete toodete ja teenuste arendamiseks ja/või levitamiseks: ettevõtted (sh ettevõtete klastrid), haridus- ja teadusasutused, KOV-id, maakondlikud arenduskeskused.

3. PROJEKTI OODATAVAD MÕÕDETAVALD TULEMUSED

MÕÕDETAVALD TEGEVUSED PROJEKTIS 2020. aastal

Projekti tulemusena on valminud koolitus- ja arenduskeskuse füüsiline keskkond.

Kohanduse nimetus	Eesmärk	Mõõdetav tulemus/ Mõõtnäitaja
1. Füüsilise ja sotsiaalse keskkonna kujundamine. Kaasajastatakse C-korpus ning ühendatakse see 2019. a valminud osaga ühtseks dementsuse valdkonna arenduskeskuseks	Kujundatav keskkond loob tingimused sobivaks praktika- ja õppebaasiks tudengitele ja valdkonna spetsialistidele, kes süvendavad oskusi ja kogemusi dementsusega inimeste teenindamisel.	Praktika ja stažeerimisvõimalust kasutanud isikute arv
2.Koolituskeskuse väljaehitamine olemasolevate ruumide ümberkohandamise teel	Kujundada keskkond koolituste korraldamiseks valdkonna spetsialistidele. Koolituskeskus koos dementsusosakonnaga on praktika- ja õppebaasiks tudengitele ja valdkonna spetsialistidele.	Olemas on õpperuumid (saal 150 kohta, õppeklass 15 kohta) ja loodud on majutusvõimalus õppuritele/ praktikantidele/ stažööridele
3. Demotoa sisustamine ja uude lahenduste kasutamine Demotuba disainitakse ja sisustatakse dementsusega inimeste ja nende hooldajate vajadusi arvestades: -Soetatakse teraapiavahendeid -Keskkond kohandatakse selge ja mõistetav (Viitade, kontrastide ja siltide süsteem, valgustus), stimuleeriv (seinakleebised) -Simulatsioonikomplekt -Turvasüsteem -Virtuaalreaalsuse seadmed jms	Kujundada koht, kus katsetatakse ja arendatakse Eesti jaoks uudeid valdkonna teenuseosutamise meetodikaid (sh teenuste sisuline arendamine), et pakkuda lahendusi dementsusega inimeste heaolu ja igapäevase toimetuleku parandamiseks ja säilitamiseks. Luu baas dementsus-valdkonna võrgustiku keskmeks. Luu koht, kus piloteerida uudeid dementsus-spetsiifilisi abivahendeid ja kus õpetada neid kasutama.	Olemas on dementsus-spetsiifiline ruum (demotuba), milles on vastavad abivahendid ja tehnoloogilised lahendused Teenuste ja toodete piloteerimine Läbiviidud arenduspiloteerimiste arv

Projekti kohanduste tulemusena on valminud koolitus- ja arenduskeskuse füüsiline keskkond misläbi:

- on tagatud dementsusega inimestele ja nende lähedastele mõeldud sotsiaaltoetuste kvaliteet ja tulemuslikkus (dementsuse osakondades pakuvad teenust vastava koolituse läbinud töötajad, kes on piloteerinud uudseid dementsusspetsiifilisi abivahendid ja oskavad neid kasutada) ning tõusnud on üldine ühiskondlik teadlikkus dementsusega seotud teenustest ja toimetulekuvõimalustest (sh ennetus- ja tegelusvõimalused).
- on tagatud dementsusspetsiifiliste teenuste kvaliteet Eestis läbi sihtrühmaga töötavate ja/või töös kokku puutuvate spetsialistide erialase ja metodoloogilise pädevuse kasvu;
- koolituse või praktika läbinud inimestel (valdkonna spetsialistidel jt sihtrühma inimestel) on olemas dementsusspetsiifilised teadmised ja oskused (tõusnud on üldine teadlikkus, teatakse valdkonnas toimetulekuvõimalusi, sh abi saamise võimalusi (spetsialistid, kodus hooldamine ja igapäevane toimetulek, testitud abivahendid)

PROJEKTI JÄTKUSUUTLIKKUS

Arendus- ja koolituskeskus kasutab olemasolevat personali (juhtimine, raamatupidamine, majandus). Vajalik on arenduskeskuse juht/projektijuhi värbamine. Luua tuleb 3 ametikohta dementsusspetsiifiliste arenduste koordineerimiseks ja tegevuste korraldamiseks (tegevusterapeut, koolituskoordinaator, võrgustiku koordinaator).

Praktikantide juhendamisega tegeleb olemasolev hoolduspersonal, kes vajab sellealast täiendavat väljaõpet (osaliselt läbitud Tartu Tervishoiu Kõrgkoolis, 6 töötajat läbis aprillis 2020 Järvamaa Kutsehariduskeskuses). Koolituste läbiviimisel kaasatakse lektoritena erialaspetsialiste väljastpoolt asutust, kelle töö tasustatakse koolituse maksumusest. Asutusesiseselt on olemas kompetents koolitamiseks (läbitud dementsusteemaliste koolituste koolitajate väljaõpe).

Teenuste osutamine ja nende edasiarendamine sihtrühmale on jätkusuutlik, arvestades kasvavat teenusevajadust ja pakutava teenuse kõrget kvaliteeti. Koolitusi saab pakkuda erinevatel teemadel ja ka teistele valdkonnaga seotud sihtrühmadele: nt tehniliste lahenduste koolitus, töö dementsusega inimestega – hooldustöötajatele, KOV ametnikele, KOV koduhooldustöötajatele, politsei-, pääste- jm valdkonnaspetsiifilistele töötajatele, teenindussektorile (kaubandus jms).

Jätkusuutlikkust pikema perioodi vältel aitab tagada uute töötajate sisenemine tööturule ja uute teadmiste lisandumine aja jooksul. Koolitusi on planeeritud läbi viia erineva kestusega (nt hooldustöötajatele kuni 60h) vastavalt teemale ja sihtrühmale, keskmine grupi suurus 12 inimest.

VISIOON: Tulevikuvisiooni kavandamisel peale tehnilise ja füüsilise keskkonna loomist 2020. aastal lähtub hooldekeskus dementsuse suuna arendamisel EV dementsusstrateegiast, seades pikemaajalised eesmärgid sellest tulenevalt. Ühe võimaliku pikaajalise eesmärgina on plaanis demotuba laiendada ja koostöös DKK-ga arendada demokeskuseks (2023). Sihtasutuse arengustrateegiast tulenevalt on plaanis luua võimalused dementsusega inimeste päeva- ja nädalahoiuteenuse osutamiseks (2023.a).

4. PROJEKTI AJAKAVA

Projekti ajaline kestvus on koos jätkutegevustega 01.07.2019 – 31.12.2021 ettevalmistustest kuni koolitustegevuse käivitumiseni.

2019. aastal alustati ettevalmistavate tegevustega - projekti juhtimine, projekti kontseptsiooni loomine, ettevalmistavad tegevused rekonstrueerimiseks (projekteerimishangete ettevalmistus, projekteerimistööd, mõõdistused jms)

ARENDUSKESKUSE FÜÜSILISE KESKKONNA LOOMINE:

1.07.2019-30.08.2019 Mõõdistustööd, ettevalmistus projekteerimise hankeks

30.07.2019- 30.09.2019 Projekteerimistööde riigihange

01.10.2019-31.12.2020 Hoone rekonstrueerimise projekteerimine, sh projekteerijapoolse järelevalve teostamine, omaniku ehitusjärelevalve ja ehitusprojekti ekspertiis

05.03.2020-15.04.2020 Projekti kooskõlastus Dementsuse kompetentsikeskusega. Taotluse esitamine Sotsiaalministeeriumile projekti rahastamiseks

01.03.2020-25.05.2020 Ehitustööde riigihanke ettevalmistamine ja läbiviimine

01.06.2020-31.12.2020 Renoveerimistööde teostamine

01.10.2020-31.12.2020 Ruumide sh demotoa sisustamine

31.12.2020 Arendus- ja koolitustegevuse käivitamiseks vajalik füüsiline keskkond on projekti tulemusena valmis.

01.01.2021-31.01.2021 Projekti tegevuste aruandluse koostamine ja esitamine rahastajale

SEOTUD TEGEVUSTE AJAKAVA:

01.11.2019 Stažeerimisvõimaluse tagamine olemasolevas teenusekeskkonnas koostöös Dementsuse kompetentsikeskusega

9.-10.12.2019 Õppekülastus Hollandi dementsuse külla (Hogeweyk) tutvumaks praktikakorralduse ja dementsusega inimeste elukeskkonnaga, koostöös Dementsuse kompetentsikeskusega

01.11.2019-31.03.2020 Projekti kontseptsiooni koostamine, arutelud ja kohtumised koostööpartneritega: Dementsuse kompetentsikeskus, MTÜ Elu Dementsusega, Sotsiaalministeerium, Võrumaa Kutsehariduskeskuse Puidutöötlemise ja mööblitootmise kompetentsikeskus, Mediservice, Everon.

01.04.2020-31.12.2020 Arutelud ja kohtumised koostööpartneritega, osalemine dementsuse valdkonna messidel (nt London, UK. Dementia, Care & Nursing Home Expo nov.2020) demotoale tehnoloogiliste vahendite ja lahenduste leidmiseks.